

ИЗБОРИ ЗА ЕВРОПЕЙСКИ ПАРЛАМЕНТ 2019 – МЕЧТАНИ ЩУРОТИИ И ДРУГИ РЕЗУЛТАТИ

ПРОФ. ГЕОРГИ ДИМИТРОВ

28 май 2019.

И този път новите „големи надежди“ се

оказаха по старому несбъднати. Новото очакване бе, че този път в страните от Европейския съюз ще се надигне мощна вълна от национал-популизъм, която ще помете старите евроинтеграционистки партии и ще даде обрат в историческата тенденция на сближаванията между националните общества на Стария континент. За поред път, обаче, стана ясно –

ЕС не е море, вълни няма.

Да, вярно е, че големите проевропейски партии – Народната партия и Партията на европейските социалисти – получават по-ниски резултати, които няма да им позволят да продължат да управляват самостоятелно евроинтеграционните процеси. Но всъщност, най-големи печеливши на тези избори са либералите, към които тепърва ще се присъединят 21 депутата на Е. Маркон – общо 101

депутати. Което е ясно разпознаваем шамар за очакването, че тези избори ще сложат край на „Брюкселската либерастия“. Големи печеливши, сумарно взето, са и привържениците на Зелените, които ще уголемят влиянието си в ЕП с около една трета. Няма обаче и грам съмнение, че проевропейското мнозинство ще надделее отново – независимо дали ще бъде сформирано от изброените дотук четири основни „партийни семейства“, или ще се осъществи - заявеното от социалистическия претендент за поста Председател на ЕК Франц Тимерманс - намерение за обединение на левите сили всред европейските депутати... Сумарният резултат на популисти, националисти и крайно десни ще е приблизително на половината от този на традиционните евроинтеграционни поддръжници (251:472).

Това не означава, че ще е все едно кои партии ще образуват новото парламентарно мнозинство. Защото в Западна Европа тези избори протеккоха по правилата на демокрацията и конкурентите за доверието на гражданството застанаха зад ясни и разпознаваемо различни ценности и политически

приоритети. Лявото мнозинство със сигурност би пренаредило по доста по-радикален начин приоритетите на интеграционната политика. Лявото си е ляво, особено в Европа – преразпределяне и равенство, от конкретните законови форми на които по-слабите икономики в периферията на Съюза пряко губят. Но дори да се реализира относително по-консервативен, към сегашното положение, вариант на обединение (между народняци, социалисти и либерали), промените ще са важни – защото са неизбежни, доколкото произтичат от волята на огромната част от гласоподавателите в ЕС. Евентуално пренебрегване на масовото желание за промяна в характера на провежданите от Съюза политики – в много широкия спектър на компетенциите на ЕП в повече от 40 области на публичния живот (от селско стопанство, транспорт, енергетика и екология, та до правосъдие и вътрешни работи, без да забравяме за демокрацията и правата на човека), би довело само до изостряне на сегашната, безпрецедентно дълбока криза.

Резултатите от гласуването за нов състав на ЕП доказаха, че всичките, засега поне 28 страни, дълбоко вътрешно разединеното Обединено кралство включително, са съществено различни помежду им. Просто няма даже две, в които резултатите от изборите да са еднакви. Само при много формален и повърхностен поглед може да изглежда, че в Италия, Франция и Великобритания изборният резултат е еднакъв, отреждайки първенството на крайно националистически формации. Най-важното в тези избори е, че те за пореден път доказаха, че

„най-голям изборен резултат“ и „победа на избори“ са съществено различни неща

Макар в някои случаи да съвпадат – например в Австрия или Унгария, където националистите и са първи по резултат, и печелят. Но, формално погледнато, Народната партия ще е първа по големина в новия състав на ЕП, обаче нейният

ръководител М. Вебер даже не помисля (камо ли да говори) за победа. Същото у нас – под 600 000 за Б. Борисов могат да изглеждат като успех само от гледна точка на несбъднатото очакване на хората на К. Нинова този път да надделеят над ГЕРБ.

Микроскопичната преднина на М. Льо Пен пред Е. Макрон (с по-малко от процентен пункт) ѝ дава самочувствие да мечтае за предсрочни избори във Франция, но нейният резултат е по същество идентичен с онзи от преди 5 години, въпреки че през 2019 близо пет милиона французи в повече изразиха своите партийни предпочитания.

Крайно лявата „Сириза“ в Гърция ще трябва да отиде на предсрочни избори след загубата си от традиционната тамошна десница. В Испания управляващите социалисти имат мнозинството и ще са най-голямата национална фракция на ПЕС в ЕП. В Холандия пак социалистите са с най-висок резултат, но това не ги прави победители и няма да преобърне хода на политическия живот в страната. Просто няма общо правило – националните ситуации са много, много различни.

В България изборните резултати са сякаш потвърждение за правотата на Й. Радичков –

„По нашите баири все ДРЕБНА стока пълне.“

Въпреки че в нощта на изборите протяжно да ни заглавичкваха с „ниската избирателна активност“, такъв факт няма. Генералната съвкупност на българските избиратели много отдавна не е над шест милиона - то „всички българи“ сме под седем вече. Реалната активност доказаха около една трета от имащите право на глас, което е малко, но не драстично. Опасно малка, в смисъл, дребна ни е само политическата стока.

Нямам предвид само това, че доскоро влиятелната НФСБ се оказва с политическа значимост по-малка от тази за затворничката Д.

Иванчева и маргинала М. Куминев, които далече не са единствените дребни. Те изпреварват по електорална подкрепа даже „Атака“, която е загубила близо 10 пъти популярност сред избирателите - за 10 години. Поради това, че излизането на лидерите на националистическите формации в светлината на общественото внимание показва що за хора са и какви са ценностите, на които строят политиките си. Същото се случва и на В. Симеонов – беше популярен, докато не получи власт. Но това е и основният извод от станалото през този месец в Австрия – крайните националисти, попаднали в силовото поле на властта, стават обект на обществено внимание и човешката им същност се оказва вече нескриваема.

Така че дори значително увеличеното присъствие на крайни националисти в Европейския парламент е, по същество, добра новина – сега широката европейска общественост ще разбере с кого си има работа. Да не споменаваме, че съдбата на нашите „Обединени патриоти“ ще е най-вероятно типологически характерна за взаимоотношенията между националистите на сцената на ЕП. Тъкмо защото са патриоти. Нито Качински в Полша, нито Джамбазки у нас могат да си позволят политическо самоубийство чрез съюз с Лео Пен. Дали колективното управление на БСП ще насърчи политическото пропадане на своята сегашна лидерка, това ще стане ясно скоро, на есенните избори най-късно.

Общият резултат от изборите у нас е ясен - каквито баирите, такава и стоката.